GAZETA HANDLOWA.

Nr. 93. Warszawa, dnia 17 (29) kwietnia. Czwartek. 1869.

ROK 6.

Cena prenumeraty: *w Warszawie:* kwartalnie rsr. 2 kop. 10; miesięcznie kop. 70. Za odnoszenie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5. Numer pojedyńczy kop. 5.

Na prowincyi we wszystkich urzędach pocztowych w kraju i w Cesarstwie: rocznie rsr. 9. Półrocznie rsr. 4 k. 50. kwartalnie rs. 2 k. 25.

Doniesienia i uwiadomienia wszelkiego rodzaju przyjmuje Redakcya Gazety za opłatą od wiersza drobnem pismem, lub za jego miejsce po kop. 5.

Biuro Redakcyi przy ulicy Daniłowiczowskiéj w drukarni pod Numerem 619.

TELEGRAMY GAZETY HANDLOWEJ.

Berlin, 28 kwietnia. Z powodu ogłoszenia depeszy z r. 1866 „Prov. Cor." także objawia żywe niezadowolenie z postępowania Austryi.

Wiedeń 28 kwietnia. Na skutek postanowienia ministerium dozwolił cesarz, aby zniesiony został zaprowadzony w październiku r. z. stan wyjątkowy w Pradze i jéj okolicach.

Warszawa, dnia 29 kwietnia.

Mowa tronowa na otwarciu posiedzeń sejmu węgierskiego dotyka obszerniéj tylko spraw wewnętrznych; o stosunkach zaś zagranicznych wzmiankuje pobieżnie wyrażając nadzieję, że pokój utrzymanym będzie. Tym wyraźniéj za to z mowy królewskiéj, którą powtórzyliśmy w głównéj treści, przebija dążność zyskania sympatyi narodu węgierskiego. Gdy przeszły sejm na polu prawno-politycznem uzyskał wszelkie koncesye, które Węgry życzyć sobie mogły, mowa tronowa w nader uprzejmy sposób zapowiada nowemu sejmowi szereg reform wewnętrznych, mających po części zaradzić mocno uczuwać się dającym niedostatkom w administracyi kraju, po części zaś zapewnić Węgrom dobrodziejstwo niektórych instytucyj liberalnych, świeżo dla krajów cyslitawskich ogłoszonych. Kraje trans-i cyslitawskie rozdzielone w zasadzie pod względem prawno-politycznym, połączone być mają na przyszłość węzłem wspólnego liberalnego prawodawstwa. Zapowiedziane propozycye rządowe, dotyczące reformy sądownictwa, poboru podatków, koncesyj na nowe drogi żelazne i t. d. tak przez kraj jak przez sejm dobrze zapewne przyjętemi będą, a opozycyi nie mogą nastręczyć przedmiotu do polemiki przeciwko rządowi.

Na stronnictwa krajowe mowa tronowa jak najlepsze zrobiła wrażenie. Wszystkie dzienniki węgierskie, nie wyłączając nawet najbardziéj krańcowych, wyrażają się o niéj z uznaniem. „Naplo" odnośnie do niéj zamieszcza następujące uwagi: „Mowa tronowa nie zawiera właściwie biorąc nic uderzającego lub niespodziewanego. Konstytucyjny jéj charakter zasadza się właśnie na tem, że jest faktycznym wyrazem opinii publicznéj; tak to co mówi o teraźniejszości, jak nie mniéj to co wspomina o przyszłym programie rządu niczem innem nie jest jak tem, co wszyscy inteligentni obywatele w sercu swem czują.

Najnowsze publikacye austryackie sprawiły w Berlinie jak najgorsze wrażenie. Ton pism półurzędowych pruskich nie pozostawia pod tym względem żadnéj wątpliwości, i bardzo łatwo być może, że stan stosunków między Prusami a Austryą w téj chwili nie jest najlepszym. Wszelako uwagi te bynajmniéj nie usprawiedliwiają przypuszczenia, że gabinet berliński z powodu ogłoszenia noty hr. Bismarka do kanclerza pruskiego w Paryżu zechce w Wiedniu zażądać objaśnień. Tego rodzaju krok mógłby wywołać spór, narażający na nowy niepokój opinię publiczną. Że zaś rząd pruski, według wszelkiego prawdopodobieństwa, w téj chwili rzeczy do ostateczności doprowadzić nie może, nie chcąc się równocześnie narazić na kolizyę z Francyą, przedwczesnemi zatem okażą się zapewne pogłoski, obiegające w Wiedniu, jakoby hr. Bismark żądać miał wyjaśnień z powodu nadmienionéj noty. Niepokój jednak jaki owa pogłoska wywołała w stolicy austryackiéj świadczy wymownie, iż tam stosunki między dwoma państwami uważają za tak dalece naprężone, że wystąpienie hr. Bismarka byłoby możliwem.

W prasie pruskiéj spotykamy się z odmienną wieścią, która mimo to również świadczy o przekonaniu opinii publicznéj, że między Berlinem a Wiedniem koniecznemi się stały pewne objaśnienia, jeżeli stosunki nie mają na dłużéj pozostać w stanie naprężenia. Jeden z korrespondentów berlińskich utrzymuje, że hr. Beust za pośrednictwem posła austryackiego przy dworze pruskim przesłał list do Berlina, w którym wypiera się wszelkiego udziału w redakcyi czwartego tomu dzieła sztabu austryackiego, na dowód czego przytaczać ma, że o wiadoméj nocie pruskiéj w nim zamieszczonéj, dowiedział się nie prędzéj jak i reszta publiczności, to jest po wyjściu jego z druku. Wątpimy jednak, aby i ta wieść była prawdziwą, ponieważ podobne tłumaczenie byłoby ubliżającem dla kanclerza austryackiego. „Neue freie Presse" tymczasem polemiką pruską nie daje się zbić z toru.

KRYZY HANDLOWE.

(Dokończenie— patrz Nr 89).

Owóż, związek pomiędzy obu temi zjawiskami nie może żadną miarą być przyczynowym. Jeżeli zejście się ich razem jest więcéj niż dziełem trafu, to musi koniecznie być wspólne źródło, z którego oba zjawiska czy to jednocześnie, czy też z kolei po sobie wypływają.

Źródło to daje się w istocie nader łatwo wykazać. Przypuśćmy, że spekulacya rzuciła się na zagraniczne artykuły i sprowadziła takowe w daleko większych ilościach i po droższych cenach, aniżeli to późniejsze żądanie usprawiedliwi. Jeżeli spekulanci nie mogą się zdecydować na sprzedanie ze stratą, to zmuszeni są długi zagranicą zaciągnięte pokrywać, bez czerpania na to środków ze sprzedaży swych zasobów. Natężają oni swój kredyt, kupują za pośrednictwem swych bankierów weksle zagranicą i remitują takowe swym wierzycielom. Jeżeli suma przywozu była nader wysoką, może się trafić, że bilans wypadnie na niekorzyść odnośnego kraju, to jest, że winien będzie zagranicy więcéj aniżeli ta w istocie ma u niego do odbierania. Najbliższem następstwem wyradzającéj się ztąd niestosunkowości, między sumą żądanych weksli a sumą ofiarowanych, będzie podnoszenie się kursów weksli. Zachęcani widokiem zysku bankierowie i ajenci ciągną większe sumy na zagranicznych swych przyjaciół, aniżeli to uczynić powinni, a ostatecznym tego rezultatem będzie niestosunkowy wywóz gotowego kapitału z kraju na pokrycie tych trasowań.

Przypuśćmy daléj, ze sprowadzone z zagranicy w zbyt wielkiéj massie towary, dla braku żądania spieniężonemi być nie mogą. Cóż wtedy nastąpi? Oto, gdy wszelka nadzieja w polepszenie się zniknie, jeden lub drugi ze spekulantów, już to dobrowolnie, już z musu, składy swe *à tout prix* zacznie sprzedawać. Zasłona, która tak długo istotny stan targu otaczała, opadnie, a z nią runie także i kredyt przez spekulantów używany. Nowe kredyta będą im odmawiane; niepewność co do ich weksli przejdzie niebawem na wszelkie inne papiery, gdyż nikomu niewiadomo, czy i jak dalece dom jaki uczestniczy w spekulacyi lub nie; dyskonto się podniesie, trudność w uzyskaniu pieniędzy na weksle stanie się coraz większą, już nie dla braku rękojmii, ale dla tego, że pieniądze w saméj rzeczy znikły. Gdzież się podziały? Czy wypłynęły zagranicę? Kontrolla wywiezionych z kraju szlachetnych metali wykazuje wprawdzie, iż znaczne sumy zostały przez bankierów zagranicę wysłane, lecz w stosunku do innych exportów metalowych, jak do zasobów gotowych i w obiegu będących, wysyłki te są małoznaczne, a powstały ztąd ubytek prędko by się prócz tego zapełnił sumami, które w skutek wysokich dyskontów na targu pieniężnym napływają. Gdzież więc reszta się podziała?

Nadmieniwszy dla odparcia zarzutów pism pruskich, przeciwko hr. Beust skierowanych, że dzieło sztabu jeneralnego ułożonem jest na podstawie akt polowych, zapowiada ukazanie się piątego tomu tegoż dzieła, mającego zawierać więcéj jeszcze dokumentów, wyświecających politykę pruską w 1866 r. Mówiące o téj drażliwéj sprawie zwrócić powinniśmy uwagę na fakt uderzający, mianowicie, że pisma francuzkie, które mogłyby bardzo ciekawe co do wypadków 1866 r. dać objaśnienia z wyjątkiem krótkiéj wzmianki „Constitutionnela” o nocie z 20 lipca, którąśmy przytoczyli, zachowują milczenie.

Wiadomości z Portugalii otrzymane przez „La France” przedstawiają sytuacyę tamtejszą w dosyć niepokojącym świetle. Stosownie do nich przesilenie ma być bliskiem. Król Ludwik ofiarować miał marszałkowi Saldanha tekę spraw zagranicznych i prezesostwo gabinetu, marszałek jednak nie przyjął zaszczytu, zwracając uwagę, że sytuacya wymaga użycia energicznych środków, do przeprowadzenia których on z powodu wieku czuje się nie na siłach. Marszałek więc pozostanie nadal posłem portugalskim w Paryżu.

W przedmiocie układów belgijsko-francuzkich co dzień prawie inne nadchodzą doniesienia. Kiedy wczoraj miały być zerwane, piszą dziś, że biorą obrót pomyślny. Rozwikłanie tych sprzeczności jest jak na teraz niepodobnem.

W Hiszpanii stronnictwa wiodą bezskuteczny spór w kwestyi obsadzenia tronu. Nie widać w téj sprawie najmniejszego postępu. „La France” zaleca Hiszpanom na króla jakiegoś księcia Leopolda Hohenzollern—czy może brata rumuńskiego księcia Karola.? Wypadki tamtejsze w ogóle coraz mniéj przedstawiają ciekawych dla ogółu stron. Wiadomości o ruchach karlistów nie potwierdzają się. Na wyspę Kubę wysłano znowu znaczne posiłki w wojskach lądowych i morskich.

Berlin, 27 kwietnia. Ambasador francuzki Benedetti wczoraj w interesach prywatnych wyjechał do Paryża i wraca dopiero za 8 dni.

Berlin, 27 kwietnia. „Gazeta Krzyżowa” polemizuje przeciwko ogłoszeniu pruskiéj tajnéj depeszy i oświadcza, iż jest niepodobnem, aby ogłoszenie to nie miało nastąpić na skutek życzenia Beusta.

Zagrzeb, 27 kwietnia. Mowę tronową węgierską przyjęto tu z wielkiem zadowoleniem.

Monachium, 27 kwietnia. Zebranie wspólnéj niemieckiéj komisyi mieszanéj na sposób komisyi fortecznéj ma widoki urzeczywistnienia.

Paryż, 26 kwietnia. Ciało prawodawcze większością 226 głosów przeciwko 14 uchwaliło budżet nadzwyczajny, oraz podwyższenie pensyi weteranów większością 218 głosów przeciwko 6. W mowie następnie mianéj, zamykającéj posiedzenia ciała prawodawczego prezydent dziękuje za współudział izb. Po mowie deputowani rozeszli się wydając okrzyk na cześć cesarza.

Frère-Orban jutro wyjeżdża. Komisya mieszana wkrótce podobno utworzoną będzie. Nie było nigdy mowy o oddaniu sprawy pod rozstrzygnięcie konferencyi.

„France” Pisze: Rouher, Lavalette i Gressier ułożyli odpowiedź na ostatnie propozycye belgijskie, która p. Frère-Orban wczoraj wręczoną została. Dziś odbyć się ma konferencya między pierwszymi a ministrem belgijskim. Wszystko wskazuje, ze sprawa zbliża się do zadawalniającego rozstrzygnięcia.

Florencya, 27 kwietnia. W izbie deputowanych zapewniają, że postanowiono przyjąć do gabinetu kilku członków opozycyi. Włochy z powodu ostatniego spisku mazzinistowskiego wystosowały notę do Szwajcaryi. (*Nordd. Allg. Ztg. Ind. Bl.*)

Telegramy Handlowe.

Szczecin, 27 kwietnia. (Targ zbożowy). *Pszenica* w miejscu 50—65; z dostawą na wiosnę —, w maju i czerwcu 64¼, w czerwcu i lipcu 65. *Żyto* w miejscu 48—49; z dostawą w kwietniu —, w maju i czerwcu 48¼, w czerwcu i lipcu 48, w lipcu i sierpniu 46¾.

Gdańsk, 27 kwietnia. (Targ zbożowy). *Pszenicy* ceny niezmienione, pstra 460 fl., jasno-pstra 467 fl., wysoko-pstra 475 fl. *Żyto* chętniéj nabywane, w miejscu 363 fl. *Jęczmień* drobny 330 fl., duży 336 fl. *Groch* biały 360 fl. *Owies* w miejscu 222 fl. *Okowita* w miejscu 15⅝ tal. Większa chęć kupna pszenicy na spekulacyę.

Paryż, 27 kwietnia Mąka z dostawą w kwietniu 52.50, w czerwcu 53.25, w lipcu i sierpniu 54.

Hamburg, 27 kwietnia. (Targ zbowy). W *pszenicy* i *życie* w miejscu interes bardzo słaby. *Pszenica* na dostawę w końcu wzmocniała się. W *życie* spokojnie. *Pszenica* z dostawą w kwietniu za 5,400 ℔ 106, w kwietniu i maju 106, w lipcu i sierpniu 109. *Żyto* z dostawą w kwietniu za 5000 ℔ 87, w kwietniu i maju 87, w lipcu i sierpniu 79½. *Owies* bez pokupu. *Okowity* ceny niezmienione. W *kawie* i *cynku* spokojnie. W *oleju skalnym* interes spokojny, w miejscu 15¼; z dostawą w kwietniu 14⅞, w lipcu i grudniu 16¼: bardzo piękne powietrze.

Antwerpia, 27 kwietnia. (Targ zbożowy). W *pszenicy* interes słaby. (*Olej skalny*), rafinowany typowo-biały w miejscu 51¼; z dostawą w maju 53, we wrześniu 58. Ineres bardzo spokojny.

Brema, 27 kwietnia. (Oléj skalny). Standart white ceny niezmienione.

Amsterdam, 27 kwietnia. (Targ zbożowy). *Żyto* na dostawę znacznie niżéj w cenie; z dostawą w maju 184, w październiku 176.

Liverpool, 27 kwietnia. (Bawełna). Obrót 8.000 bel. Targ spokojny. Ceny niezmienione.

Middling Orleans 12¼, middling amerykańska 12, air Dhollerah 10¼, middling fair Dhollerach 9¾, good middling Dhollerah 9⅜, fair Bengal 8⅜, new fair Oomra 10⅜, good fair Oomra —, Pernam 12⅜, Smyrna 10¼, Egiptia 13, Oomra w drodze będący —.

Manchester, 27 kwietnia. (Przędza, notowania na ℔). Water 30 (Clayton) 16¼, Mule 30, dobry średni gatunek 13¼, Water 30, najlepszéj tkaniny 16¼ p., Mayol 40 15p., Mule 40, lepszy gatunek niż Taylor 16¾ p. (Materye, notowania na sztuki); 8¼ ℔ Shirting prima Calvert 138 p., zwyczajne dobre Makes 120 p. Interes mały.

(*W. T. B., T. B. f. N. D*).

Otóż, utrzymujemy, iż brak pieniędzy zachodzi dla tego, że straty przez sprzedawców poniesione, trudność w uzyskaniu pieniędzy na weksle, wszelką wartość—towary, weksle, papiery publiczne—prędko zdyskredytowały i *jeden* tylko towar został poszukiwany, *jeden* zachował swą wartość, to jest—złoto. Te same przyczyny, które w czasie wojny lub innego stanu bezprawia skłaniają każdego do wyciągania swych pieniędzy z obrotu i do ich ukrywania, sprawiają także, iż w czasie przesilenia handlowego, kiedy wszelkie inne towary wartość swą utraciły, pieniądze bywają przytrzymywane. Znikają one nie dla tego, że odpłynęły zagranicę, ale że zaufanie do wszelkich innych wartości znikło.

Jak w czasie trzęsienia ziemi, grunt twardy pod stopami, uważany dotąd za symbol niewzruszoności niespodzianie się zachwieje i uczucie bezpieczeństwa doń przywiązane zamieni się w straszną obawę zagłady; jak w téj chwili zwodniczy żywioł morski, przedmiot niepewności i obawy staje się jedyną ucieczką, jedynem miejscem bezpieczeństwa dla uciekających,—tak w epoce przesilenia, złoto i towary wymieniają wzajemnie swe własności. Rzeczywiste potrzeby człowieka, to, co go żywi, ubiera, od złych wpływów powietrza chroni, wszystko, słowem, co wprzódy stanowiło dobro, jedynie godne poszukiwania, jest unikanem; proste zaś narzędzie zamiany, kruszec szlachetny, którego wartość jest fikcyjną, dowolnie umówioną, zyskuje zaufanie. Pieniądze, same przez się nie zdolne przedłużyć człowiekowi życia ani na chwilę, stają się wyrazem bezpieczeństwa i niezmienności.

Kto zna istotę naszego monetarnego systemu, nie będzie się wcale dziwił temu zjawisku. Pieniądze nasze mają dwoistą naturę raz są miaroskazem ceny przedmiotów, jak każdy inny miaroskaz, na którym stosunki się mierzą; powtóre zaś mają swoją własną, rzeczową wartość, jako kruszce szlachetne, które wszystkim wymaganiom do towaru pośredniczącego przy zamiennych operacyach stawionym, lepiéj niż którykolwiek inny ze znanych dotąd pierwiastków, odpowiadają. Wartość tedy tychże kruszców, jakkolwiek w dłuższych czasu okresach większym ulega zmianom niż inne przedmioty, jest jednak w krótszych peryodach prawie niezmienną, gdyż olbrzymi nawet przyrost, jaki od pewnego czasu rok rocznie ma miejsce, nie większe ma znaczenie dla niezmierzonych mass od lat tysięcy nagromadzanych i w obiegu będących, co peryodyczne wzbieranie mass wodnych wielkich rzek dla powierzchni oceanu.

W czasie tedy przesileń, kiedy wszystkie wartości i ceny stają się chwiejnemi, nic bardziéj uzasadnionego i naturalnego, że pieniądzom przypisywanym bywa przymiot niezmienności, że znikają z obiegu i że ci, którzy ich potrzebują do pokrycia zobowiązań, znajdują się przez to w nader kłopotliwem położeniu, a nawet widzą się zmuszeni do zawieszenia wypłatności, lubo że w istocie stan ich majątkowy wcale się nie pogorszył. Łatwo także pojąć, dla czego z tyc h

Korrespondencye Gazety Handlowéj.

Hamburg, 23 kwietnia, (*H. J. Merck et comp.*). *Kakao*. W końcu usposobienie było spokojniejsze, a ceny niższe. Guayaquil 5½—6 szyl., Bahia 4⅜—4⅞ sz. Para 6¼—6½ sz. Trinidad 6¾—7 sz. Caraccas 8—11 sz.

Kawa. Jakkolwiek obroty w ostatnim tygodniu dosięgły dość znacznej ilości, mianowicie:

20,000	worków	Rio i Santos	w miejscu.
2,000	„	Maracaibo	„
2,500	„	Rio per „Eberhard"	w drodze będące.
2,500	„	Rio per „Avilde"	„ „
3,700	„	Santos per „Dora"	„ „
800	„	Santos per „Congo"	„ „
8,000	„	Laguayra przez inne okręty „	„
Razem 39,500	worków		i

450,000 funtów Portorico per „Courier" w drodze będące, usposobienie w tygodniu ubiegłym było stanowczo spokojnem.

Że okres taki nastąpić musiał po niezwykłem ożywieniu, nikt o tem nie wątpił. Dobry przebieg aukcyi holenderskiej można uważać w tej mierze za pierwszy rozdział konjunktury, której dalszego rozwoju można się spodziewać skoro nabywcy zgodzą się na nowy stan cen a spekulacya przez dalsze pomyślne interesa kontynuowanie swych przedsiębierstw będzie uważała za stosowne.

Ceny notowane: Rio ordyn. 4¾—5⅝ sz., prosta ordynaryjna 5½—6 sz. dobra ordyn. 6⅜ sz., pięknej ordyn. brak. Santos ord. 5½—5¼ sz., lepsze gatunki 5⅝—6⅜ sz. Campinas 6¼—7½ sz. Domingo 5⅞—7 sz. Laguayra myta 7⅞—9 sz., Trilladen 6¾—7½ sz., Portorico prawie br k, 7½—8½ sz. Ceara brak.

Indygo. Bengal nabyto 15 skrzyń po cenach mocnych, niezmienionych.

Ceny *oliwy* mocno się trzymają. Messina 32 banco-marki 8 sz., Malaga 32 b. m. 8 sz., w małych partyach 34 banco-marki. Provence 8¾—9½ sz.

Oleju rzepakowego ceny w skustek wiadomości z zagranicy znacznie wyższe. W miejscu i na dostawę w maju przy ożywionych obrotach 22 b. m. w październiku 23 b. m. płacono.

W *oleju lnianym* nie ma zmiany, usposobienie spokojne. W miejscu 22 b. m. do 21 b. m. 12 sz., z dostawą w kwietniu i czerwcu 21 b. m. 8 sz., w lipcu i grudniu 22 b. m.

Olej palmowy bez zmiany. Prima Lagos 29 banco-marki do 29 b. m. 8 sz.

Olej kokosowy. Cochin 34—35 b. m., Ceylon 32—33 b. m., Sidney wszystko sprzedano.

Korzenie. Cassia Lignea bez zmiany, 13½ sz., Cassia Flores 19—19½ sz. Cassia Vera 6½—9¼ sz.

Imbieru skąpo; Bengal 3¾ sz., afryk. 3⅝ sz., Cochin 5½—6½ sz.

W *goździkach* usposobienie spokojne; Zanzibar 3⅞—4 sz., Ambona 5¾—6 sz.

Pieprzu ceny niższe; Singapore 4⅝ sz., Penang 4⅝ sz., Alepp brak.

Piment bardziej żądany; po cenach wyższych sprzedano około 2000 worków po 2½—2⅝ sz., Stern-Anis 13 s.

W *żywicy* spokojniej, amerykańska 3 b. m. 14 sz. – 6 b. m. 8 sz., francuzkiej brunatnej brak, jasna 5 bm. 4 sz.—6 bm. 8 sz.

Olej terpentynowy bez zmiany. Amerykański i francuzki 23 bm. 8 szyl.

W *miodzie* usposobienie mocne. Havana w miejscu po 21 bm.

W *ryżu* usposobienie leniwe i sprzedano towaru surowego 11,000 worków Rangoon pr. „Black-Prince" i 5000 Matten Siam pr. „Agathe Johanne". Notujemy: Java w łupinach 9—15 bm., takiż łuskowany 14 bm. 14 sz., do 20 bm., Bengal 9 bm, do 11 bm. 8 sz., Patna 14 bm. do 15 bm., Arracan w łupinach 7 bm. 4 sz. do 7 bm. 8 sz., takiegoż łuskowanego brak, Rangoon 8 bm. do 8 bm. 4 sz., takiż łuskowany 11—13 bm. 8 sz., Moalmain w łupinach 7 bm. 8 sz. do 8 bm., Bassern w łupinach 7 bm. 12 sz. do 8 bm., takiż łuskowany 11 bm 4 sz. do 13 bm.

Saletra. Chili w miejscu 11 bm. Na późniejszą dostawę mało ofiarowano, ale też i mało uwzględniona; Rafinowana 15 bm. 8 sz. do 16 banco marki.

W *siarce* mocne usposobienie przy małych ofiarowaniach. Secunda Licata 5 bm. 8 sz. do 5 bm. 12 sz., Tertia 5 bm. 4 sz. Rafinowana 7 bm. 8 sz, do 8 bm.

Owoce południowe. W migdałach usposobienie spokojniejsze. Sycylii Bari 47 bm. 8 sz. do 48 bm., gorzkie 56—57 bm. Barbarice 42 bm. 8 sz., gorzkie 43 bm. 8 sz. Oporto 45 bm., Walencya 54 do 62 banko-marki.

Rodzenki. Luyma bardziej ofiarowane, gdy nadeszły dwa ładunki. W skrzyniach 12 bm. Eleme 13—14 bm. 8 sz. O Malaga traktowano z ożywieniem. Małe gałki muszkatołowe 13 bm. 12 sz. do 14 sz. Korynty nieco wyżej płacone, w końcu jednak usposobienie spokojniejsze. Zante i Cefalonia 11—13 bm., Patras i tryesteński 9 bm. 8 sz. do 11 bm. 8 sz.

Kronika wiadomości krajowych i zagranicznych.

Pan *Edward Epstein* zawiadamia okólnikiem handlowym, iż otwiera w mieście tutejszem ***Dom Kommissowo-Spedycyjny i Agenturę*** pod firmą **Edward Epstein & comp.** Dla załatwienia zaś wszelkich czynności interesów na drodze przemysłowo-technicznej, firma nowa przy Komissowo-Spedycyjnym interesie otwiera **Dom Przemysłowo-Techniczny.**

— *Zastosowanie ciepła słonecznego jako siły poruszającej w maszynach*. W Stanach Zjednoczonych używają mnóstwo maleńkich maszyn o sile trzech, czterech, nawet jednego konia, wprawianych w ruch przez powietrze ogrzane. Maszyny te wynalazł p. Erikson, który w ostatnich czasach zajmował się zbadaniem pytania o bezpośredniem zastosowaniu ciepła słonecznego jako siły, mogącej wprawiać w ruch maszyny bez pomocy węgla kamiennego lub innego topliwa. Przekonał się, że urzeczywistnienie tej myśli jest możliwe, i wyliczył, że ilość cieplika słonecznego, padającego na powierzchnię dziesięciu stóp kwadratowych, równa się a nawet przewyższa siłę jednego konia. Tym

---

zjawisk wyprowadzany był wniosek, jakoby przesilenia handlowe były w istocie przesileniami pieniężnemi i że środkiem zaradczym na to jest uregulowanie systemu monetarnego.

Powyższe nasze dowodzenia, sądzimy, wykazały dostatecznie, że to opinia błędna. Nie przeczymy wprawdzie, aby uregulowanie systemu monetarnego, i usunięcie nadużyć w kredycie nie miały zbawiennych skutków dla handlu; przeciwnie, uznajemy całą ważność tych środków. Oględne, sumienne, położenie targu i stosunków handlowych ciągle na oku mające kierownictwo zakładów kredytowych; ścisłe trzymanie się zasady: *Nie wysokie, ale pewne dywidendy*—niezawodnie zdołają wybrykom spekulacyi zapobiedz, jeżeli nie zupełnie ją usuną. Uregulowanie stosunków monetarnych w ten sposób, aby banki emisyjne pokrywały całą wartość wydanych przez siebie banknotów, urzędownie deponowanemi pewnościami, tak, aby w razie zawieszenia wypłaty, banknoty mogły natychmiast być z obiegu wycofnięte—mogłoby prywatne koła handlu od zgubnych skutków przesileń uchronić. Owa trzecia i czwarta klasa ofiar, które wyżej wymieniliśmy, mogłyby ujść niebezpieczeństwa.

Same jednak przesilenia, zawikłania, jakie nieoględna, na oślep rzucająca się spekulacya wywołuje, usunąć się tem niedadzą. Na to istnieje jeden tylko środek, a ten jest:

Oświecenie członków stanu handlowego o solidności zachodzącej między stosunkami handlowemi, i o ich własnym interesie.

Tylko jeżeli sam stan handlowy przyjdzie do uznania, iż za każdą wygórowaną spekulacyą idzie w trop szkodliwa reakcya; jeżeli członkowie jego w skutek wszechstronnego wykształcenia będą w stanie oceniać od jakich czynników powodzenie lub niepowodzenie jakiej spekulacyi zależy; innemi słowy, jeżeli wychowanie młodych kupców nie będzie jednostronnem, do kantoru, magazynu, lub sklepu tylko zastosowanem, jak niem dotąd jest, ale przedewszystkiem oparte będzie na zasadzie, że handel i przemysł są tylko częściami gospodarstwa krajowego, a znajomość praw tegoż gospodarstwa, jest jedną z najniezbędniejszych nauk dla kupca, który pragnie być czemś więcej, aniżeli kramarzem lub graczem—wtedy tylko powiadamy, przesilenia handlowe coraz rzadziej będą się wydarzać, a jeżeli pomimo wszelkich środków ostrożności świat nawiedzać będą, to przynajmniej nie będą miały owej niszczącej potęgi, która je dotychczas charakteryzuje.

sposobem, zdaniem Eriksona, cieplik słoneczny przepadający obecnie bez korzyści na dachówkach domów, mógłby wprawić w ruch 15,000 maszyn parowych, każdą o sile dwudziestu koni. Dalej obliczył, że cieplik, jaki dają promienie powierzchni słońca, równającej się 10 stopom kwadratowym, byłby dostatecznym do wprawienia w ruch maszyny o sile 45,984 koni. Jeżeli myśli szwedzkiego wynalazcy urzeczywistnią się w praktyce, to smutne proroctwa niektórych pesymistów o grożącem ziemi naszej rychłem wyczerpaniu węgla kamiennego, znikną same przez się. Jeżeli maszyny będą w ruch wprawiane przez samo słońce, wtedy nasze fabryki będą zaopatrzone w bezpłatny materyał palny, i tylko pochmurne powietrze będzie w nich mogło powstrzymać robotę.

— *Wystawa powszechna w Londynie.* W Londynie myślą o nowej wystawie powszechnej. Jakkolwiek żadna gazeta jeszcze o tem nie pisała, jednak wszystko przemawia za wiarogodnością tej wieści. Mówią, że plan wystawy londyńskiej dostatecznie już dojrzał, aby mógł być podanym do wiadomości publicznej. Autorem tego planu jest dyrektor kensyngtońskiego muzeum Koll, który był jednym z założycieli dwóch pierwszych wystaw, wraz z księciem Albertem, lordem Granville i innymi. Lecz wystawa obecna nie może być urządzoną na wzór poprzednich, ponieważ takie kolosalne wystawy nie mogą się spodziewać powodzenia ani w Londynie, ani Berlinie i Wiedniu. Dlatego też nowy plan polega na innej zasadzie. Zamiast ilości, ma w nim przeważać jakość, wybór. Dla osiągnięcia tego celu projektowano zamiast wyznaczenia komissyi przysięgłych w miejscu gdzie się wystawa odbywa, wyznaczyć takież komisye w każdym kraju. Zadaniem tych komisyj specyalnych będzie wysyłać na wystawę przedmioty wyborowe i tylko takie które się odznaczają nowością pomysłu lub wyższym stopniem przymiotów. Samo dopuszczenie przedmiotu na wystawę ma być odznaczeniem wyższem jak wszystkie dotychczas rozdawane medale i ordery. Do tego dodać jeszcze należy bardzo ważny warunek finansowy: wystawca nie ponosi żadnych kosztów prócz przesyłki do Londynu i napowrót. Rozpakowanie, wystawienie, szafy, strzeżenie należyte i wszystko czego potrzeba do samej wystawy, będzie pokryte z oddzielnych funduszów wystawy. Tym sposobem ani na wystawcach ani na państwach które przyślą swoje wytwory nie będzie ciążyło brzemię tak wielkich wydatków jak w Paryżu. Nowy projekt wystawy ma wyłącznie na względzie zachęcenie przemysłu, a nie znęcenie cudzoziemców, nie wielki dochód od ciekawych, nie zadowolenie wzroku rozkosznym widokiem wystawności. Szczegóły projektu nie są jeszcze znane; lecz przypuszczają, że wystawcy otrzymają zaproszenia już w 1872 roku.

— (Stan długu państwowego unii amerykańskiej). Ogólny dług państwowy Stanów Zjednoczonych łącznie z remanentem kassowym wynosił:

w dniu 1 września 1865 r.	dol. 2,757,689,571.
w dniu 1 kwietnia 1869 r.	dol. 2,542.744,865.
Zmniejszył się więc w ciągu 43 mies. o	dol. 214,944,705.

Suma banknotów w obiegu będących, wraz z remanentem w kasach rządowych i bankach. wynosiła:

W d. 1 września 1865 r.	dol. 980,003,562.
w d. 1 kwietnia 1869 r.	dol. 692,637,307.
Ubyło więc z obiegu	dol. 287,366,255.

OGŁOSZENIA.

Kursa Giełdy Warszawskiej.

	z dnia 29		z 28
	żąda.	płacono	
Monety i Banknoty.			
Półimperiał .... Rs.		—	—
Napoleondor .... „	—	—	—
Dukat ważny .... „	—	—	—
Rubel srebrny .... „	—	—	—
Talar pruski .... (—%) „	—	—	114
Gulden austryacki..(—%) „	—	—	63½
Papiery publiczne.			
Listy zastawne 100 rs. 1-a ser.	87.60	87.10	87 11
Listy zastawne 100 rs. 2-a ser.	84.77	84 44	84.36
4% Listy likwidacyjne .... „	72 86	72.53	72.70
Obligi Towarz. Kre. Z. za 100 Rs.	99.50	99.	99.
Obligi skarbowe rs. 100 ... „	—	—	—
„ cząst kowe złp. 500.. „	—	—	—
Certyfi. ban. A złp. 300 ... „	—	—	—
„ „ B 200 op. kup. „	—	—	—
„ „ ditto bez pro.. „	—	—	—
Akcye kol. żel. W. W.%.. „	—	—	71.50
3% oblig. W. W. 500 tr... „	—	—	—
Akcye kol żel. W. B...... „	70.67	68.67	68.67
Akcye Żeg. Pa r. rs. 100 ... „	—	—	—
Bilety skarb. 100 rs....... „	—	—	—
Cert. kom. likw100 rs.... „	—	—	—
5% bil. Pań. 100 rs. op. kup. „	8950	—	—
4% metal. za sier. } za 100 rs. ... „	—	101	101.
ditto za luty } %. „	—	100.75	100.75
5-ta pożyczka } ... „	—	—	—
6-ta „ } ... „	—	—	—
Akcye wielkiej kompanii	—	—	—
kolet żel. za 125 rs .... „	—	—	—
4½% obl. dtto 2000 f. 500 „	—	—	—
5% poży. ros . . zr. 1864 „	169.	168	167
„ „ „ . . z r. 1066 „	165.	164	163
5% Listy zastawne rossyjskie. „	—	—	—
5% Akc. k. żel. W. Teres . . „	—	—	—
Oblig. ditto ditto . . „		—	—
5% „ Fabr. Łodzkie . . „	—	—	—
Weksle.			
Berlin 100 t. 2 m. (125½ 125¼)	112.95	112.72	112.50
ditto krótki 125¼ 125) „	112.77	112.50	112.35
Gdańsk dtto dto(— —) „	—	—	—
Moskwa 100 rs. 1 mies. . . . „	—		—
Petersburg 100 rs. krótki „	100	99.75	-
ditto 1 mies. .... „	99.33		99.17
Wiedeń 150 fl. 2m. (105 104½	94.50	94. 5	94.35
Hamburg 300 Bmk. ditto . . „	—	—	--
Londyn 1 ft. st. 3 mies. . . . „	7.72½	—	—
Paryż 300 fr. 2 mies. . . . . „	92.40	—	—

Wartość kuponu: List. zast. 140. L. likw. 164⁴/₉. Obl. sk. 31¹/₉. Poż. prem. 1 em. 147¹/₉, 2 em. 63⁸/.

Kursa walut zagranicznych dziś mało odmienne obroty w wekslach mniej niż średnie. Listy zast. i listy likw. płacono po kur. wczor. Ak. Bydg. żądano wyżej.

Kursa telegraficzne.

(*Ajencyi Rudolfa Okręt*)

Berlin, dnia 28 kwietnia.	z d. 28	z d. 27
Bilety Banku Rossyjskiego dto	79½	79½
Wexle na Warszawę z tet. kr. dto	79⅜	79¼
dto „ Petersburg 3 tyg. za 100rr.	87½	87¾
dto „ „ 3 mies. dto	87	87
dto „ Londyn 3 mies. za 1 f. st.	—	6.23⅝
dto „ Paryż 2 „ 300 fr.	—	81⅙
dto „ Hamb. 2 „ za 300 bmk.	—	150⅛
dto „ Wiedeń 2 „ za 150 złr.	83¼	83½
Listy zastawne 4% . . . za 90 rs.	66¾	66½
Listy likwidacyjne	57⅛	57⅜
Obligacye skarbowe 4% .. dto	67½	67⅛
Koleje Rosyjskie po 125 rs. za 93 rs.	84¾	84½
Akcye Drogi Żél. Terespolskiej...	—	—
Obligacye Drogi Żel. Terespolskiéj	78⅛	78¼
Akcye Drogi. Żel. Warsz.-Wied...	63	62⅞
Akcye Drogi Żel. Warsz.-Bydg...	60	60
1-sza pożyczka premiowa z r. 1864	138	137
2-ga „ „ z r. 1866	134½	133½
5% Pożyczka Stieglitza	79	79
5% Listy Zastawne Ruskie. . .	69½	68¼
Żyto na targu ... } za wispel z 2000 f. cel. czyli 2442	51	49½
dto „ dostawę. } fut. ros. w jesien	50¼	49½
Dyskonto. 4%		
Wiedeń.		
Wexle na Londyn................	121.65	121 80
„ „ Hamburg............	89.30	89.60
„ „ Paryż...............	48.50	48.60
Pożyczka Narodowa............	68.80	69.
5-proc. Metaliki...............	61.	61.
Akcye Banku Kredytowego.....	219. 7	27.,50
Dyskonto.......... 4%		
Paryż.		
Renta 3%...................	71.67	71.47
Renta włoska.................	56.72	56.60
Akcye Kredytu Ruchomego	256.25	255.
Dyskonto 2½%		
Londyn.		
3% Papiery (Consols)	93⁹/₁₆	93⁹/₁₆
Dyskonto. 4%		

Targ zbożowy. Bez pokupu.

Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą dnia 29 kwietnia stóp 3 cali 10.

Pogoda.

Targi Warszawskie z dnia 29 kwietnia.

	Czetwert		korzec od—do			
	rs.	i k.	rub.	rs.	i	kop
Pszenica od 240 — 250 funt	10	56	5	40	6	60
Żyto... od 230 — 240 „	7	68	4	57½	4	80
Jęczmień 4 i 2-rzędowy	6	72	4	—	4	20
Owies	4	80	2	85	3	-
Gryka..................	8	—	4	20	5	—
Rzepik zimowy............	—	—	—	—	-	—
Rzepak rapps zimowy	—	—	—	—	—	—
Siemie lniane	-	—	-	—	—	—
Groch polny............	8	24	4	50	5	40
„ cukrowy............	10	80	6	30	6	75
Kasza jagiana............	16	—	8	10	10	—
jęczmienna........	8	88	5	40	5	55
gryczanna gruba....	11	52	6	75	7	20
drobna....	—	—	—	—	—	—
Mąka par. pszenna 000 pud.	-	—	—	—	—	—
„ „ 00 „	—	—	-	—	—	—
„ „ I... „	—	—	—		—	—
„ „ II.. „	—	—	—	—	-	—
„ żyt. pyt. N. 1 i 2 „	—	—	—		—	—
Jarzyny: Kartofle	1	92	1	5	1	20
Buraki............	—	—	—	—	—	—
Kapusta zwycz. pud.	—	—	—	—	—	—
Okrasa: Masło świeże funt	—	—	—	—	—	—
ditto solone.. pud.	—	—	—	—	—	—
Oléj rzepakowy....... pud	—	—	—	—	—	-
Oléj lniany .... pud	—	—	—	—	—	—
Śledzie szkockie .... beczka	—	—	—	—	—	—
„ angielskie... beczka	—	—	-	—	—	—
Siano .... pud	—	—	—	30	—	33½
Słoma.............. pud	—	—	—	25	—	27½
Drzewo opał. twar. sąż. kub.	—	—	—	—	—	—
„ „ mięk. ditto	—	—	—	—	-	-

Dowozy: Osią, koleją i Wisłą.

Pszen. 1600, Żyta 300, Jęczm. 1200. Owies 800 kor

Cena Okowity dnia 29 kwietnia.

Wiadro od rs. 2 kop. 65½ do rs. 2 kop. 68⅔

Za garniec do rs. - kop. 86½ do rs. -kop. 87½

Poczty odchodzące z Warszawy.

Codziennie:

Do Radomia o godz. 10 rano, omnibus; do Lublina o godz. 1 popoł., kareta; - do Łomży o godz. 2 popoł., kareta; - do Lublina o godz. 6 po poł., omnibus; — do Sochaczewa o godz. 6 po poł., omnibus; - do Radomia o godz. 8 minut 30 po poł., kareta. Oprócz tego wyprawiana zostaje:

W Piątek. Do Płocka o godz. 10 rano, wozowa; — do Zamostia o godz. 10 rano wozowa.

Warszawa, dnia 17 (29) kwietnia 1869 r.—Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.—W Drukarni Gazety Polskiéj.— Redaktor **Rudolf Okręt.**